

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/10/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713211240
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8713211240.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu JUDr. Karola Krochtu a JUDr. Jany Burešovej, v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35724803, zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36613843, proti žalovaným 1/ O. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX/XX, U., 2/ Q. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. V. XXX, za účasti Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Námestie legionárov 5, zastúpeného advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Nám. SNP 7, Stropkov, o zaplatenie sumy 1.493,28 eura s prísl. takto o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 21C/278/2103-171 zo dňa 23.3.2016

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žalovaným v 1/ a 2/ rade náhradu trov konania nepriznal a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS trovy konania 381,31 eura na účet jeho právneho zástupcu v určenej lehote.

V dôvodoch, pre ktoré súd prvej inštancie žalobu zamietol uviedol, že žalobca sa žalobou súdu doručenou súdu dňa 13.08.2013 domáhal toho, aby súd uložil žalovanému (správne žalovaným - pozn. odv. súdu) sumu 1.493,28 eura s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 1.493,28 eura od 13.02.2012 do zaplatenia, žiadajúc taktiež, aby im uložil zaplatiť mu náhradu trov konania. Podľa žaloby právny predchodca žalobcu, Slovenská sporiteľňa, a.s., uzavrela so žalovanými dňa 09.02.2005 pod č. XXXXXXXXXXXX zmluvu o splátkovom úvere, súčasťou ktorej boli všeobecné obchodné podmienky, na základe ktorej boli žalovaným poskytnuté peňažné prostriedky ako úver. Slovenská sporiteľňa, a.s. pohľadávku zo záväzkového vzťahu, vzniknutého medzi ňou a žalovanými, postúpila na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávky. Splnenie povinnosti zo zmluvy má žalovaným uložiť súd.

Súd konštatoval, že Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ktoré vstúpilo do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaných, vznieslo námietku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, keďže zmluvu o postúpení pohľadávky považuje v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka za neplatnú. Slovenská sporiteľňa, a.s. ako banka je držiteľom „bankového povolenia“, nemohla teda postúpiť žalobcovi ako „nebanke“ tzv. živý úver, pretože bankové úvery môže poskytovať a spravovať iba banka. Predmetom mohla byť len pohľadávka z ukončeného úverového vzťahu, resp. splatné splátky úveru. Poukázal taktiež na to, že ročná percentuálna miera nákladov uvedená v zmluve o úvere je nesprávna. Úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil, že právny predchodca žalobcu, Slovenská sporiteľňa, a.s. uzavrel dňa 09.02.2005 so žalovanými zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý úver vo výške 2.655,51 eura s tým, že žalovaní mali úver splácať v mesačných splátkach po 43,92 eura s konečnou splatnosťou úveru dňa 20.06.2013. Jednalo sa o spotrebný úver bez účelu. Výška úrokovej sadzby bola 11,08 % ročne a poplatok za poskytnutie úveru bol 2 % z výšky úveru. Ročná percentuálna miera nákladov bola stanovená na 6,4 %. Dňa

15.12.2011 uzatvorila Slovenská sporiteľňa, a.s. ako postupca so žalobcom ako postupníkom zmluvu o postúpení pohľadávok č. 1599/2011/CE. Na základe tejto zmluvy bola postúpená pohľadávka postupcu voči žalovaným, zostatok ktorej predstavoval 3.431,73 eura, úroky boli vo výške 278,53 eura, poplatky 5,98 eura. Z prílohy o postúpení vyplynulo, že žalovaní sú v omeškaní 1108 dní a dátum poslednej úhrady bol 18.11.2008. Slovenská sporiteľňa, a.s. žalovaným doručovala oznámenie o postúpení pohľadávky dňa 27.12.2011, avšak nebolo preukázané, či došlo k doručeniu tohto oznámenia. Pokusmi o zmier žalobca žalovaným uviedol, že Slovenská sporiteľňa, a.s. vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru. Nebolo konštatované, kedy mimoriadna splatnosť mala byť vyhlásená. Slovenská sporiteľňa, a.s. na výzvu súdu oznámila, že nedisponuje dokumentáciou k záväzkovému vzťahu, mimoriadna splatnosť úveru bola vyhlásená dňa 06.12.2011.

Na základe zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie mal za to, že žalobca nemal aktívnu legitímáciu na podanie žaloby. Zmluva o postúpení pohľadávky, ktorú uzavrel, nemohla byť platným právnym úkonom. Nebolo preukázané, že právny predchodca žalobcu vyzval žalovaných na úhradu ich dlhu po tom, čo boli 90 kalendárnych dní v omeškaní v zmysle prvej vety § 92 ods. 8 Zákona o bankách a nepreukázal ani že na neho boli postúpené len splatné splátky úveru. Na žalobcu tak bola postúpená neexistujúca pohľadávka. Poukázal na to, že v prípade bankových úverov ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách poskytuje dlžníkom zákonnú ochranu pred zhoršením ich situácie v záväzkovo-právnom vzťahu z bankového úveru. Spôsobilým predmetom postúpenia pohľadávky zo strany banky môže byť len pohľadávka alebo časť pohľadávky, ktoré sú už splatné ako dospelé splátky. Predtým, ako Slovenská sporiteľňa, a.s. postúpila pohľadávku, bola povinná predčasne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť celého úveru. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 4Co 245/2014-341 z 19.03.2015, v zmysle ktorého zákonné podmienky pre postúpenie pohľadávky za predpokladu predchádzajúcej výzvy v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Súd taktiež konštatoval, že v zmluve je uvedená nesprávna výška RPMN, súd dospel k výpočtu 14,03 %.

Pri právnom posúdení vychádzal súd prvej inštancie z ustanovení Občianskeho zákonníka - § 524 ods. 1, 2, § 528 ods. 2, § 52 ods. 3, 4, § 54 ods. 1, 2, podľa ustanovení zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách - § 7 ods. 1, § 92 ods. 8 a podľa ust. § 23a zák. č. 634/1992 Zb.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a to z dôvodu neprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Poukázal na to, že ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Účelom predmetného ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Zo zákona nevyplýva, že by podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. Podľa žalobcu ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách je potrebné vykladať tak, že pokiaľ je dlžník v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku, môže banka postúpiť pohľadávku zodpovedajúcu celej výške peňažného záväzku, nie len časť, s ktorou je dlžník v omeškaní. Pokiaľ by predmetné ustanovenie malo na mysli len časť peňažného záväzku, s ktorou je dlžník v omeškaní, bolo by to v predmetnom ustanovení výslovne uvedené. Uvedený názor je zrejмый aj zo samotného logického znenia daného ustanovenia, inak by nebolo formulované v tom zmysle, že ak je klient v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku, ale by bolo formulované v tom zmysle, že časť peňažného záväzku, s ktorou je dlžník v omeškaní, môže byť predmetom postúpenia. Z gramatického výkladu nielen prvej, ale aj druhej vety tohto ustanovenia je zřejmý, že zákonodarca rozlišuje dva pojmy. Pojem peňažný záväzok ako celok a pojem časť peňažného záväzku. Ak sa v prvej vete súvetia použil pojem peňažný záväzok ako celok s tým, že zákonodarca jednoznačne identifikoval aj pojem časť peňažného záväzku, je potom zřejmý, že ak v druhej vete súvetia použije pojem z prvej vety súvetia, bude ho chápať v tom istom význame. Právny záver o tom, že banka môže postúpiť aj nezosplatenú pohľadávku, možno tiež posúdiť posúdením druhej vety citovaného ustanovenia, ktoré nadväzuje na predchádzajúcu, teda prvú vetu a jeho zmyslom je vyjadrenie podmienky, že pokiaľ dlžník uhradil banke tú časť záväzku, s plnením ktorej bol v omeškaní, a to v čase pred postúpením pohľadávky, právo banky postúpiť celú pohľadávku, najmä jej nezaplatený zostatok, zaniká. Poukázal taktiež na to, že oznámenie postupcu o postúpení pohľadávky spolu s podacím hárkom preukazujú odoslanie tejto písomnosti, ktoré bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd má povinnosť z tohto oznámenia vychádzať bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Namietal taktiež účelnosť trov, zaplatenie ktorých súd prvej inštancie uložil jemu v prospech Združenia na ochranu občana

spotrebiteľa HOOS. Žiadal preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že jeho návrhu vyhovie alebo aby ho zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uplatnil si trovy odvolacieho konania.

3. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

4. Združenie na Ochranu občana spotrebiteľa HOOS vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedlo, že odvolacia argumentácia žalobcu je nenáležitá. Pre posúdenie predmetnej veci je významné, že právnym titulom uplatňovaného nároku žalobcu je pohľadávka z pôvodne bankového úveru. Banky poskytujú úvery najmä z peňažných zdrojov, ktoré získali verejnou výzvou na ukladanie peňazí verejnosti do týchto inštitúcií za úroky. Je zásadný rozdiel medzi úverom a pôžičkou poskytnutou bankou z návratných prostriedkov od občanov, prípadne firiem a úverom, alebo pôžičkou poskytovanou nebankovým subjektom z vlastných zdrojov. Štát chráni vklady občanov a právnických osôb uložené v banke aj tým, že autorizuje inštitúcie (banky), ktorým udeľuje bankové povolenie a stanovuje presný režim činnosti týchto inštitúcií. Z § 92 ods. 8 Zákona o bankách vyplýva, že obligatórnou podmienkou pre platnú cessiu bankovej pohľadávky je písomná výzva banky, ktorá má byť klientovi banky doručená. Až po preukázaní doručenia výzvy prichádza do úvahy postúpenie bankovej pohľadávky zodpovedajúcej omeškanému záväzku inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou. Výzva je základným a prvým predpokladom pre cessiu bankovej pohľadávky alebo jej časti na inú osobu. Žalobca dôkaz o výzve nepredložil, nepreukázal hneď prvú obligatórnou podmienku uvedenú v § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Banka môže postúpiť pohľadávku aj z celého úverového vzťahu, avšak musela by pristúpiť k ukončeniu úverového vzťahu, t.j. vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Zmluva o postúpení pohľadávok je neplatná, žalobca nebol v konaní aktívne vecne legitimovaný. Rozhodnutie súdu prvej inštancie preto vo veci samej bolo správne. Rovnako bolo správne aj čo sa týka rozhodnutia o trovách konania. Trovy Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ktorý do konania vstúpil ako vedľajší účastník, boli účelné. K zamietnutiu žaloby došlo práve vďaka jeho právnej argumentácii. Inštitút náhrady trov konania je prostriedkom ochrany úspešného účastníka a prostriedkom upevňovania procesnej disciplíny. Z povahy vecí musí mať sankčný charakter. Uplatnil taktiež trovy odvolacieho konania.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016, (ďalej len „CSP“), vychádzajúc z ust. § 470 ods. 1 a ods. 2 veta prvá CSP, podľa ktorého, ak nie je uvedené inak, platí tento zákon aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru o existencii dôvodov, pre ktoré bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť.

Súd prvej inštancie svoje zamietavé rozhodnutie založil na argumentácii vychádzajúcej z názoru, že predpokladom postupiteľnosti pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách je, aby bol klient s plnením v omeškaní aspoň 90 dní a aby banka na splnenie klienta písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná a postúpenie je v rozpore so zákonom, teda neplatné. Podľa súdu ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách poskytuje dlžníkom zákonnú ochranu pred zhoršením ich situácie v záväzkovo-právnom vzťahu z bankového úveru. Podmienky pre postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách sú zákonnými podmienkami. Pre platné postúpenie pohľadávky banky musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

6. Podľa § 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej aj len „Zákon o bankách“), tento zákon upravuje niektoré vzťahy súvisiace so vznikom, organizáciou, riadením, podnikaním a so zánikom bánk so sídlom na území Slovenskej republiky a niektoré vzťahy súvisiace s pôsobením zahraničných bánk na území Slovenskej republiky na účely regulácie a kontroly bánk, pobočiek zahraničných bánk a iných subjektov s cieľom bezpečného fungovania bankového systému. Podľa § 89 ods. 1 tretej vety pred bodkočiarkou Zákona o bankách, banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojim klientom môžu zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchyľne od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon alebo osobitný predpis výslovne nezakazuje, alebo ak z povahy ich ustanovení vyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť.

Podľa § 91 ods. 1 veta prvá Zákona o bankách, predmetom bankového tajomstva sú všetky informácie a doklady o záležitostiach týkajúcich sa klienta banky alebo klienta pobočky zahraničnej banky, ktoré nie sú verejne prístupné, najmä informácie o obchodoch, stavoch na účtoch a stavoch vkladov.

Podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu, vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo i len časti z toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol 1 rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na základe ktorého vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

Podľa § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa, alebo obsah ktorej by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia.

Podľa 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom.

7. Postúpenie pohľadávky je inštitútom, prostredníctvom ktorého dochádza v rozsahu predmetu postúpenia k zmene v subjekte záväzkového vzťahu, konkrétne k zmene v osobe veriteľa; zmena sa nedotýka práv ani povinností dlžníka. Postúpením sa však v zmysle citovaného ust. § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže postavenie dlžníka zhoršiť, nakoľko postúpenie pohľadávky, pokiaľ neodporuje dohode medzi ním a veriteľom, ovplyvniť nemôže.

Súd prvej inštancie mal za to, že § 92 ods. 8 Zákona o bankách poskytuje dlžníkom zákonnú ochranu pred zhoršením ich situácie v záväzkovo právnom vzťahu z bankového úveru. Konkretizácia dôvodu v zmysle vysvetlenia toho, k akému zhoršeniu situácie dlžníka by malo dôjsť, absentuje.

Žalovaní uzavreli so Slovenskou sporiteľňou, a.s. zmluvu, na základe ktorej im bol poskytnutý úver, ktorý mali dohodnutým spôsobom v dohodnutom čase splácať, čo však porušili. V čase postúpenia boli s plnením svojich povinností zo zmluvy v omeškaní 1108 dní. Žalovaní pritom, ako z listín zo spisu vyplýva, výslovne súhlasili s tým, že banka je oprávnená svoju pohľadávku zo zmluvy postúpiť inému subjektu (bod 19.16 Všeobecných obchodných podmienok, s ktorými sa žalovaní ako dlžníci zo zmluvy v zmysle čl. V bodu 2 oboznámili. Takáto dohoda je podľa § 89 ods. 1 Zákona o bankách prípustná. Dohoda nevykazuje znaky nevyváženosti, ak veriteľ môže postúpiť svoju pohľadávku na tretiu osobu a dlžník môže previesť svoje záväzky voči banke na tretiu osobu s predchádzajúcim písomným súhlasom banky. Má to základ vo funkcii súhlasu, ktorým je ochrana veriteľa. Dlh by totiž mohol prevziať taký dlžník, majetkové pomery ktorého by mohli zhoršiť uspokojenie pohľadávky veriteľa.

Tak, ako Občiansky zákonník, aj Zákon o bankách nevyžadoval súhlas dlžníka s postúpením pohľadávky. Relevantné nemôže byť to, že postupník je subjektom nespĺňajúcim definíciu § 3 ods. 2 Zákona o bankách, na čo poukázalo Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. V zmysle tohto ustanovenia bez bankového povolenia nemôže nikto poskytovať úvery a pôžičky v rámci predmetu svojho podnikania alebo predmetu inej svojej činnosti z návratných peňažných prostriedkov získaných od iných osôb na základe verejnej výzvy, ak osobitný predpis nestanovuje inak. V konkrétnom prípade však úver už poskytnutý bol, bankou, postupník žiadne peňažné prostriedky neposkytuje, rieši sa len návratnosť poskytnutého úveru. Nie je zrejmé, prečo by návratnosť úveru, t.j. vymáhanie pohľadávky nemohol realizovať subjekt nemajúci oprávnenie na podnikanie v bankovom sektore.

8. Nie je zrejmé ani to, ako dospel súd prvej inštancie k záveru o tom, že ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách sa má považovať za zákonné podmienky pre platné postúpenie pohľadávky banky. Z dôvodovej správy k pôvodnému textu Zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, ktorá je interpretačným pravidlom, pritom vyplýva (súčasný text ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách bol v čase prijatia zákona v ods. 7), že ustanovením § 92 ods. 1 až 7 sa upravujú ďalšie prípady prelomenia bankového tajomstva.

Zákonom č. 483/2001 Z.z. bol zrušený Zákon o bankách č. 21/1992 Zb., ust. § 38 ods. 9, ktorého bolo v podstate totožné so znením súčasného ust. § 92 ods. 8 Zákona č. 483/2001 Z.z., keďže znelo:

Ak je napriek písomnej výzve banky jej klient nepretržite dlhšie ako 120 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči banke, môže banka svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“). Toto právo banka nemôže uplatniť ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu, vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo i len časti toho istého peňažného záväzku voči banke presiahol 1 rok. Pri postúpení pohľadávky je banka povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na základe ktorého vznikla postúpená pohľadávka; banka môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou a klientom len za podmienok a v rozsahu uvedenom v ods. 8. Ustanovenie tohto odseku sa rovnako vzťahuje aj na pobočku zahraničnej banky a jej klientov.

Dôsledkami porušenia ust. § 38 ods. 9 zákona č. 21/1992 Zb. sa zaoberal Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku sp. zn. 29Odo/1613/2005 z 29.04.2008. Uviedol, že účelom inštitútu bankového tajomstva je ochrana klienta pred zverejnením, či podávaním informácií o jeho majetkových pomeroch. Úprava zmluvného postúpenia pohľadávky v Občianskom zákonníku, ani príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka vo všeobecnosti nezakazujú (pod sankciou prípadnej neplatnosti takéhoto úkonu) postúpenie pohľadávky len preto, že dôsledkom postúpenia je prelomenie bankového tajomstva. Ochranu poskytovanú klientovi banky prostredníctvom inštitútu bankového tajomstva je nutné vždy zvažovať (z hľadiska možných úvah, ktoré takúto ochranu absolutizujú) aj s prihliadnutím k tomu, či a akým spôsobom osoba, ktorá má byť týmto inštitútom chránená, sama porušuje svoje povinnosti plynúce z príslušného bankového obchodu (zmluvy o úvere). Zákon o bankách totiž banke tiež ukladá obozretne hospodáriť a chrániť majetkové záujmy všetkých svojich klientov. Pri plnení tejto povinnosti nemôže byť banka pripravená o možnosť zbaviť sa v záujme ostatných svojich klientov rizikovej pohľadávky v situácii, keď dlžník porušuje povinnosť pohľadávku splácať len preto, aby prostredníctvom inštitútu bankového tajomstva chránila individuálny záujem takéhoto dlžníka. Z hľadiska možných úvah o následkoch neoprávneného porušenia bankového tajomstva zmluvným postúpením pohľadávky je zjavné, že k náprave uvedeného stavu nevedie sankcia spočívajúca v neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. Plne opodstatnené je preto tam, kde takáto situácia nastane, zvažovať otázky zodpovednosti za škodu, nie prelamovať platnosť zmlúv o postúpení, osobitne za situácie, keď bolo vecou zmluvných strán, či si v medziach bankového obchodu dojednávajú výhradu zákazu postúpenia podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

9. Odvolací súd považuje za potrebné poukázať okrem názoru Najvyššieho súdu Českej republiky na dôsledky porušenia bankového tajomstva uvedeného v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia, aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 242/2007 z 03.07.2008, v ktorom je zdôraznené, že základným princípom výkladu zmlúv je priorita výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá, ak sú možné obidva výklady. Je tak vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s ním spojená spoločenská, hospodárska funkcia zmluvy. neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, nie zásadou. Nie je ústavne konformné a v rozpore s princípmi právneho štátu vyplývajúcimi z čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ak je taká prax, že všeobecné súdy preferujú celkom opačnú tézu uprednostňujúcu výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom neplatnosť zmluvy nezakladajúcim. Rovnaký názor prezentoval aj Ústavný súd Českej republiky v náleze sp. zn. I.ÚS 625/03 zo 14.04.2005.

K reštriktívnemu výkladu dôvodu neplatnosti právneho úkonu dospel Ústavný súd Českej republiky aj v náleze sp. zn. II.ÚS 87/04 zo 06.04.2005. Uviedol, že záver, že určitý právny úkon je neplatný pre rozpor so zákonom alebo preto, že zákon obchádza musí sa opierať o rozumný výklad dotknutého zákonného ustanovenia. Nie je možné vystačiť iba s gramatickým výkladom. Významnú úlohu tu hrá predovšetkým výklad teleologický. Je preto nutné vždy sa pýtať na účel zákonného príkazu, či zákazu. V súkromnoprávnej sfére nie každý rozpor so zákonom má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Zmyslom ochrany legality v súkromnoprávnej sfére nie je len ochrana záujmov štátu, ale predovšetkým ochrana súkromnoprávnych vzťahov, teda predovšetkým ochrana zmluvných vzťahov podľa zásady „pacta sunt servanda“ (zmluvy sa musia dodržiavať). V súkromnoprávnej sfére platí zásada, že čo nie je zakázané, je dovolené, preto každý zákonný zásah do tejto sféry je potrebné vnímať ako obmedzenie ľudskej slobody, a preto je nutné vykladať ustanovenia o neplatnosti právnych úkonov pre rozpor so zákonom reštriktívne a nie extenzívne. Opačný výklad by bol v rozpore s čl. 4 ods. 4 Listiny, podľa ktorého pri používaní ustanovení o medziach základných práv a slobôd (v tomto prípade zmluvnej

voľnosti strán) musí byť zohľadnená ich podstata a zmysel a takéto obmedzenia nesmú byť zneužívané k iným účelom, než pre ktoré boli stanovené).

Účel Zákona o bankách je definovaný v § 1 tohto zákona, vychádzajúc z citovaných názorov súdnych autorít je preto potrebné podľa názoru odvolacieho súdu posudzovať aj relevantnosť úkonov veriteľa z úverového vzťahu, ktorým je banka, pri postupovaní pohľadávok z týchto vzťahov.

10. So zreteľom na dôvody, ktoré uviedol, považoval odvolací súd námietku žalobcu týkajúcu sa posúdenia platnosti zmluvy súdom prvej inštancie za dôvodnú, rozsudok súdu prvej inštancie za taký, ktorým sa z vykonaných dôkazov nedospelo k správnym skutkovým zisteniam a správne právnemu názoru, súd prvej inštancie rozhodol v rozpore so zásadami spravodlivého súdneho procesu (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky), zaťažil svoje rozhodnutie vadou, pre ktorú bolo potrebné napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP.

11. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne rozhodnúť o nároku žalobcu, pričom pri rozhodovaní sa vysporiada so všetkými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní a prezentovanými aj v priebehu celého konania, s akcentom na právny názor odvolacieho súdu vyplývajúci z dôvodov, pre ktoré bol rozsudok zrušený. Súd prvej inštancie nárok uplatnený žalobou opätovne posúdi, zohľadní ustanovenia právnych predpisov upravujúcich ochranu spotrebiteľa, v konkrétnom prípade žalovaných majúcich v záväzkovom vzťahu status slabšej zmluvnej strany, a vo veci rozhodne.

12. V novom rozhodnutí rozhodne o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

13. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 2:1 (§ 3 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.